

En sjuk välfärd och politikerna tjabbla – ingen ljusning så långt ögat ser.

<http://allehanda.se/avdelning/opinion/7822>

Det har hänt något med vår välfärd. Det kan ta flera månader att få cancervård. På barnakuten kan man få vänta ett halvt dygn med febriga småbarn. Vårdköerna växer medan de förtroendevalda talar om vårdgaranti inom tre månader.

Tre månader vid dödshotande sjukdomar är faktiskt ett hå. Och inte ens det uppfylls.

Sjukvården är oerhört mycket dyrare nu än vad den var för tjugo - trettio år sedan. Då överlevde man inte en hjärtinfarkt så ofta, cancer dog man nästan alltid av. Numer överlever fler och det leder förstås till högre kostnader. Bättre kunskap och teknik har lett till en långt mycket effektivare men också dyrare sjukvård.

Dyrare har det också blivit för att det har traditionellt sett i Sverige bara funnits en vårdgivare, alltså gemensamt ägd och finansierad vård genom kommuner eller landsting.

I flera landsting finns det ett antal anställda bara för att administrera kön till vård. I andra landsting står operationssalar och röntgenapparater tomma - där är brist på både läkare och patienter.

Vård är också vanskligt att lägga på entreprenad. Oftast så blir det bättre, alltså effektivare och billigare. Men samtidigt är det inte samma sak som andra välfärdstjänster såsom till exempel förskola eller kollektivtrafik. Där finns alltid naturliga kontroller i form av trafikanter eller föräldrar - som påpekar fel.

I sjukvården finns förstås också sådana kontrollstationer - såsom på vårdcentraler där de allra flesta som besöker normalt sett är friska, i alla fall mellan besöken. Inom exempelvis äldreomsorgen är det vanskligare. En svårt dement person har inte förmågan att påpeka brister, och anhöriga finns inte alltid till hands.

En vårdtagarundersökning som Vårdföretagarna inom Almega precis presenterat visar att patienter ser kvaliteten som viktigare än vem som är huvudman för vårdinrättningen. Vilket näppeligen får anses vara en nyhet. Självfallet är kvaliteten för patienten viktigare än allt annat.

Att privatisera är bra. Det stärker konkurrensen både för patienterna och för de som är anställda inom vården. Däremot är det oerhört viktigt att staten kan garantera vårdkvaliteten. Detta bör ske genom kontroller och garantier. Och då inga låtsatsgarantier om tre månader

- utan verkliga garantier där man får kompensation om de inte uppfylls. Kontrollerna måste vara stenhårda där alla sorters vårdgivare kan bötfällas om de inte uppfyller kraven. För viktigt i sammanhanget att påpeka är att även landstings- och kommunägd vård missköts.

De allra flesta som valt att jobba med vård, antingen som anställd eller som vårdföretagare gör det av två anledningar. Det ena är att de vill ha betalt och det andra att de vill hjälpa människor i behov av vård. Ibland kan debatten bli högljudd över det första. Det är fult att tjäna pengar på sjuka. Men det borde inte vara mindre ansvarsfullt att vilja tjäna pengar på vård än på att köra buss. Och precis som i kollektivtrafiken kan både tillgängligheten och kvaliteten öka med fler entreprenörer.

Toni kommentar: den som tar kollektivtrafiken som en förebild – han har inte förstått ett smack än mindre vad fri företagsamhet innebär – konkurrens genom service – frekvens och pris.